

15.09.2020

Asia/9

§ 151

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Terhi Peltokorven ym. talousarvioaloitteesta koskien psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamista yläkouluihin

HEL 2020-003302 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 050 363 8669
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, psykiatristen sairaanhoitajien osaamista yläkouluihin, Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Terhi Peltokorven ja seitsemän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamista yläkouluihin:

"Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki varaa vuodelle 2021 ja edelleen suunnitelmakaudella kahdelle seuraavalle vuodelle 500 000 euroa/vuosi kokeiluun psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamiseksi peruskoulun yläkouluihin ja yhtenäiskouluihin matalan kynnyksen mielen-terveyspalvelujen lisäämiseksi.

Lasten ja nuorten mielen-terveyden ja päihteettömyyden edistäminen ja ennaltaehkäisevä toiminta ovat Helsingissä koko oppilaitosyhteisön

asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Oppilashuollon psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja koululääkäri selvittävät ja hoitavat oppilaiden lievää oireilua tarvittaessa. Kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin perustehtäviin kuuluu mielen terveyden edistäminen ja lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin selvittäminen. Kouluterveydenhuollon palveluista vastaa perhe- ja sosiaalipalvelujen kouluterveydenhuollon yksikkö.

Kouluterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää toimintaa, johon kuuluu terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, oppilaan erityisen tuen tai tukimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä tarvittaaviin jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen. Varsinainen sairaanhoito ei kuulu kouluterveydenhuollon tehtäviin.

Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa toteutettiin vuosina 2007–2012 kokeilu, jossa muutamissa peruskouluissa työskenteli psykiatrisia sairaanhoitajia. Eri kouluilla toimivat psykiatriset sairaanhoitajat eivät muodostaneet ennaltaehkäisevää ja yhtenäistä työskentelymallia. Kokeilu osoitti, ettei työskentelymallia kannata laajentaa peruskouluhin. Psykiatriset sairaanhoitajat siirrettiin osaksi opiskeluterveydenhuoltoa, johon sisältyy sairaanhoito ja näin ollen luontevasti myös hoidolliset mielen terveyspalvelut.

Kouluterveydenhuollon näkökulmasta keskitetyt moniammatilliset palvelut varmistavat paremmin kuin kouluilla erikseen toimivat psykiatriset sairaanhoitajat oppilaiden mielen terveys- ja päihdehäiriöiden varhaisesta tunnistamista, turvaavat tarpeenmukaiset ja laadukkaat Käypä hoito -suositusten mukaiset interventiot ja ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista. Keskitetyistä palveluista pystytään tarjoamaan myös konsultaatiotukea ja työnohjausta.

Tällä hetkellä 13 vuotta täyttäneille tarjotaan kynnyksetöntä palvelua nuorisoasemalla ja mielen terveyspalvelupiste Miepissä. Nuorisoaseman resursseja on lisätty ja Kalasatamaan on perustettu toinen Mieppi.

Helsingissä on tehty kaupungin toimialojen ja HUSin yhteinen lasten ja nuorten mielen terveysongelmien tunnistamisen ja hoidon palvelumalli. Palvelumalli on osa nuorten ja lasten syrjäytymisen ennaltaehkäisyn kaupunkistrategiaa.

Mielen terveys- ja päihdeongelmien hoitoketjua parannetaan laajentamalla edelleen nuorisoaseman toimintaa ja sen lisäksi perustamalla perhekeskuksen yhteyteen perustason lasten mielen terveyspalveluyksikkö nykyisen lastenpsykiatrisen tiimin tehtäviä laajentamalla. Näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden käyttöä lisätään kouluterveydenhuollossa, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa sekä nuorisotyössä. Lisäksi kaikilla toimialoilla otetaan käyttöön

yhteinen huolen tunnistamisen toimintamalli ja matalan kynnyksen palvelumalli, jotka varmistavat oikea-aikaisen avun ja yhteistyön eri toimijoiden välillä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata aloitteessa ehdotettua kokeilua psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamisesta peruskoulun yläkouluihin ja yhtenäiskouluihin, koska nykyisten moniammatillisten toiminta- ja palvelumallien katsotaan vastaavan paremmin nuorten tarpeisiin mielenterveys- ja päihdeongelmissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten mielenterveyden ja päihteettömyyden edistäminen on koko koulu yhteisön monitasoista yhteistyötä. Tätä varmistetaan kehittämällä koulun työntekijöiden ja oppilaiden tunne- ja vuorovaikutusosaamista sekä tukemalla osallistavaa toimintakulttuuria. Tarvittaessa tarjotaan kohdennettua tukea.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Terhi Peltokorven ja seitsemän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamista yläkouluihin. Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki varaa vuodelle 2021 ja edelleen suunnitelmakaudella kahdelle seuraavalle vuodelle 500 000 euroa/vuosi kokeiluun psykiatristen sairaanhoitajien sijoittamiseksi peruskoulun yläkouluihin ja yhtenäiskouluihin.

Lausuntoa on pyydetty 23.9.2020 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 050 363 8669
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, psykiatristen sairaanhoitajien osaamista yläkouluihin, Peltokorpi Terhi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano